

Samenvatting Praktijkboek Diversiteit in het jeugdbeleid: 'Een wereld te winnen'

Instellingen en gemeenten hebben in het kader van het jeugdbeleid een belangrijke opdracht: alle kansen mogelijk maken voor alle kinderen. Aandacht voor diversiteit is hierbij van wezenlijk belang om alle kinderen te bereiken. De afgelopen jaren zijn de Academische Werkplaatsen Diversiteit in het Jeugdbeleid aan de slag gegaan om effectief diversiteitgevoelig jeugdbeleid te ontwikkelen. Dit boek laat - aan de hand van de door de Werkplaatsen behaalde resultaten - zien hoe gemeenten en instellingen diversiteit in het jeugdbeleid kunnen vormgeven en uitvoeren en welke winst er te behalen is met diversiteitgevoelig jeugdbeleid.

De gemeente heeft, zeker met het oog op de aankomende transitie van de jeugdzorg, een belangrijke verantwoordelijkheid voor effectief jeugdbeleid. Gemeentebestuurders pleiten vanuit deze verantwoordelijkheid voor aandacht voor diversiteit in het jeugdbeleid. Als hulpverlening en zorg goed aansluiten op de vraag en belevingswereld van de doelgroep - in al haar verscheidenheid - dan krijgen mensen in een vroeg stadium het advies, de hulp of de zorg die ze nodig hebben. Dit voorkomt dat problemen uit de hand lopen en te laat wordt ingegrepen. Op dit moment is er een oververtegenwoordiging van migrantengezinnen en - jongeren in de curatieve en justitiële jeugdzorg. Daardoor is het rendement van hulpverlening en zorg aan deze groep niet alleen laag, maar brengt dat ook onnodig hoge kosten met zich mee. Bestuurders kennen zichzelf drie belangrijke taken toe om diversiteit in het jeugdbeleid te bevorderen: het aan professionals bieden van de juiste kaders voor de uitvoering van hun werk; het zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor maatschappelijke en financiële winst binnen de uitvoering, bijvoorbeeld door te sturen op maatwerk voor alle klanten; en ten slotte het inspireren tot actie en verandering. Het is de opdracht van de bestuurder in het jeugdveld om bevologenheid ten aanzien van jeugd uit te dragen.

Kijkend naar de cijfers, is het noodzakelijk dat gemeenten en instellingen aan de slag gaan met diversiteit in het jeugdbeleid. Nederland wordt steeds diverser. Niet alleen wonen er meer kinderen en jongeren in Nederland die niet uit Nederland afkomstig zijn, maar ze komen ook uit steeds meer verschillende landen. Dit betekent dat het jeugdbeleid steeds meer verschillende kinderen, jongeren en hun ouders moet bereiken. Uit onderzoek blijkt echter dat het Nederlandse jeugdbeleid er nog steeds niet in slaagt om migrantengezinnen goed te bereiken. Ook blijkt dat de interventies van het jeugdbeleid minder effectief zijn bij migrantengezinnen. Gevolg is dat de positie van migrantengezinnen de laatste jaren weliswaar verbeterd is, maar achterblijft bij de positie van de autochtone gezinnen. Daarbij toont onderzoek aan dat migrantengezinnen specifieke opvoedvragen en -problemen kennen.

Om instellingen en gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van diversiteitgevoelig jeugdbeleid, worden er in het boek meer dan twintig goede voorbeelden van onderzoek, beleid en uitvoering gepresenteerd, die de afgelopen jaren in de Academische Werkplaatsen ontwikkeld zijn. In alle projecten is op een unieke manier gewerkt aan het verhogen van de aandacht voor diversiteit in het jeugdbeleid. Deze voorbeelden zijn inspirerend voor gemeenten en instellingen die aan de slag willen met diversiteit in hun jeugdbeleid. Zo zijn er voorbeelden van het diversiteitgevoelig(er) maken van jeugdinterventies als Triple P of de Eigen Kracht Conferentie, van een meetladder diversiteit voor opleidingen tot jeugdprofessional, van scans en trainingen voor de interculturele competenties van professionals en van samenwerking met zelforganisaties. In ieder project staat de vraag centraal 'wat kunnen we doen om het jeugdbeleid effectiever te maken voor alle doelgroepen?' Het boek ontsluit een schat aan praktijkkennis, aangezien van veel projecten de projectplannen, gebruikte modellen en voorbeeldinstrumenten beschikbaar zijn.

Om diversiteit in het jeugdbeleid mogelijk te maken zijn er verschillende spelers aan zet: de gemeenten en de instellingen zijn samen verantwoordelijk voor het vaststellen van de juiste

lijn in het beleidsplan. In dit gemeente- en instellingsbeleid moet diversiteit goed verankerd worden. Een tweede speler die aan zet is, is de directeur: diversiteit moet binnen de gehele organisatie een aandachtspunt zijn. De directeur en het managementteam zijn verantwoordelijk voor een personeelsbeleid gericht op diversiteit, maar ook voor het scholen van hun personeel zodat de professional kennis heeft over diversiteit. Daarbij is de directie ook verantwoordelijk voor het uitzoeken van het juiste gereedschap voor de professional: interventies met aandacht voor diversiteit. Naast bestuurder en directeur, zijn ook de zelforganisaties en de gezinnen en jeugdigen zelf – aan zet bij en verantwoordelijk voor een diversiteit- gevoelig jeugdbeleid. De zelforganisaties hebben kennis en contacten die noodzakelijk zijn voor het succes van het diversiteitgevoelige jeugdbeleid.

Als we de kernpartijen bezien die verantwoordelijkheid dragen ten aanzien van de verankering van diversiteit in het jeugdbeleid komen we tot de volgende formule:

DJ (BOB) = Diversiteit in het Jeugdbeleid via Beleid, Organisatie en Belanghebbenden

Diversiteit in het Jeugdbeleid (DJ) is alleen te bereiken als Beleid, Organisatie en Belanghebbenden (BOB) allemaal hun verantwoordelijkheid nemen. Diversiteit in het jeugdbeleid is daarmee een gezamenlijk product van deze drie partijen. Het mooie van de formule is dat hij voor iedere gemeente en instelling bruikbaar is: diversiteit in het jeugdbeleid vereist aandacht en verandering op zowel het beleidsmatige, het organisatorische als het belanghebbendenniveau.

In de huidige tijd waarin de sociale wetgeving sterk aan het veranderen is, is het van belang om de manier van werken in de jeugdzorg aan te passen aan de nieuwe randvoorwaarden. De nieuwe wettelijke ontwikkelingen bieden gemeenten en instellingen veel kansen, omdat er nieuwe dwarsverbanden gevonden kunnen worden en er met meerdere actoren samen, ook breder werkende oplossingen voor problemen gevonden kunnen worden. Echter, het is dan wel van het grootste belang, dat gemeenten en instellingen samen aan het werk gaan. Goed jeugdbeleid vereist goed samenwerkingbeleid, met aandacht voor de diversiteit van de doelgroep. Met een samenspel van betrokkenen kunnen oplossingen meer op maat worden gemaakt en kan het jeugdbeleid met aandacht voor de diversiteit van de doelgroep, en daarmee effectiever en efficiënter, worden uitgevoerd.

Praktijkboek Diversiteit in het Jeugdbeleid
Een wereld te winnen

Door:
Marian De Kleermaeker (redactie)
Tinneke Beirens
Henriette Maas
Kees Verhaar
Ab van de Wakker

ISBN 9789012573832